

D O D A T E K

D O Nru. 22. 1812.

Dzennika Departamentu Radomskiego.

Nro. 6216. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Rozszerzanie się w niekiedy Xieftwa Warszawskiego okolicach choroby Epidemiczney Szkorbut zwaney, skłoniły JW. Ministra Spraw Wewnętrznych, do wydania, w celu użycia wozcześnie środków zaradczających icy szerzeniu się, gdyby w przypadku, gdzie okazać się miała, sporządzonych przez Radę ogólną Lekarską Xieftwa Warszawskiego przepisów wskazujących sposoby, przez które się od wspomnienej choroby, zabezpieczyć można. Takowe przepisy podając Prefekt do publiczney wiadomości poleca UUr. Woytom i PPP. Bormistrzom miały, aby w pierwszym zdarzonym w okolicach Departamentu tego podobnym nieszczęśliwym wypadku, nie tylko nad wykonywaniem ich pilnie czuwali i od przepisów tych pewny ratunek nieszczęśliwym niosących; resztę zaś mieszkańców od niego ochraniających bynajmniej nieodstępowały, ale nadto, nie spuszczaiąc się na użyte z swej strony środki zaraz za okazaniem się tej choroby WW. Podprefektów o iciey uwiadomiał, których szczególnym będzie obowiązkiem nieść przez Urzędników zdrowia Powiatowych śpieszny i skuteczny nieszczęśliwym ratunek. Radom dnia 24 Maja 1812.

(podpisano) *Małachowski.*

Hufsmann, Sekretarz Jeneralny.

Ogólne przepisy zaradczające chorobie Szkorbut zwaney.

1. Czyście, a tym samym zdrowe powietrze.
2. Zdrowe pokarmy i napoje.
3. Spokojność umysłu.

Co do 1go konieczną jest potrzebą, by zamieszkania ochłodzone utrzymywanemi i często przewietrzanemi były, tudzież, aby ludzie pod czas spokojnego powietrza szczególniey w południowe godziny na dwór wychodzili.

Co do 2go Za pokarm używane bydlę powinno mięso świeże, z zdrowych bydła, wyławszy tłusto, tudzież zieleniny, iako to: szczaw, rzeżucha, łoboda, iako też chrzan, cebula, czosnek. Chleb powinien być z czystego zboża i dobrze wypieczony. Barszcze za napoy, piwo chmielne, nieco wódki i woda czysta.

Co do 3go Pasterom Parafii zalecono bydlę powinno, by Ci przez swą wymowę starali się rozweselać umysły dusz onymże powierzonych.

Te środki w ogólności są dostateczne do zapobieżenia, teyże choroby, i uleczenia się z onyż, gdyż rzeczą jest dowiedzioną, że żadna choroba łatwiej uleczoną bydlę nie może, aby tylko iey przyczyny oddalenemi zostały.

Co do szczególnych środków uleczenia teyże choroby; temi są:

1. Ocet winny lub piwny, Barszcz, lepszem iednak są kwasy roślinne naturalne, iakich teraz szczaw dostarcza (Cytryny z tego względu iako specjalny środek Lekarski są znane.) Mniej użytecznymi są kwasy Mineralne, z których szczególniey kwas siarczany, lecz z wyskokiem zmieszany, używany bywa
2. Ostre roślinne częstei, iako to rzeżucha, chrzan, gorczyca, cebula, czosnek, rzodkiew, te albo same, albo z innemi pokarmami zmieszane, używanemi bydlę powinny, tudzież korzeń tatarskiego ziela, iako też iatowice, w p wie gotowane, dają szczególnie zdrowy napoy.

Do tych jeszcze środków należą: pączki młodoctane sośniny (Tariones Pini) woda żywiczna, Wyciąg słodowy.

Z tych więc powyższych zasad i środków, pochodzą następujące przepisy:

1. W celu zapobieżenia teyże choroby i uleczenia oncy, zaleconym bydlę powinno otrzymywanie ochodoitwa pomieszków i czystość powietrza, opatrzyć należy ludzi w dobrą i dostateczną żywność, oraz zwrócić staranność o zaspokojenie onyż umysłów. Terazniejsza pora roku, dostarcza iak nayprzednieysze środki, tak zapobiegające iako i leczące, w obfitości rzeżuchy i szczawiu, trzeba więc lud zachęcać do zbierania i używania tychże roślin, szczególniey zaś używanie barszczów i czystego chleba, powinno bydlę zaleconym, iako też mięsa świeżego, dwa razy w tydzień, które z chrzanem, lub gorczycą używanym bydlę powinno.
2. Dla istotnie chorych potrzeba, oprócz onych dietetycznych środków, zacząć zbierać korzeń tatarskiego ziela, którego świeżego łotów 3 powinno bydlę namoczono w kwaterece Spiritusu przez godzin sześć, poczym dolać należy wody wrzącej kwartę, i przez kwadyans z daleka przy ogniu w przykrytym garnku postawić, po odfudzeniu precedzić i tego co dwie godziny po siliżance, lub dobytym kieliszku wypić, tak, aby ta porcja w przeciągu 24 godzin wypotrzebowana została. Toż samo przez się, albo z dodatkiem miodu praszego, służyć może na płukanie nst i dziąseł.

Na miejscu tatarskiego ziela, tym samym sposobem sporządzane pączki młode Sośniny (Tariones Pini) albo gorczyca po 2 łoty; na taką ilość spiritusu i wody, bardzo skutecznym są lekaistwem. Można także brać 2 łoty tatarskiego ziela lub gorczycy i jeden łot pączków młodoctanych sośniny. Piolum niemnię jest ieden, z nayprzednieyszych środków, albo do onych dodany, albo sam, w ilości łotów 2, podobniy iak wyżej sposobem sporządzony.

Dalszym skutecznym środkiem jest, woda żywiczna, która się następującym sposobem sporządza; Bierze się rzadkiey żywicy suntu 1, ta nalewa się dwiema kwartami wody, w naczyniu drewnianym, co po kilku razy kilem drewnianym zamieszawszy, zolać należy przez dni dwa, pozeym sklarowaną wodę odlać, którey chorey wypić z pocz. kawyaterkę na czczo, i coraz więcej, aż do półkwarty.

Innym podobnie skutecznym jest środkiem Tyzanna do srodu, do czego bierze się srodu mielonego suntu 2, nalewa się zma kwartami wody wrzącey, co dobrze zamieszane, w naczyniu przykrytym przez godzin sześć zolać powinno, potym przecedziwszy dawać choremu do picia, przez dzien kwartę jednę. Skutek bywa tym bardziey powiększonym przez dodanie kwasu siarczystego tyle, ile potrzeba do przyjemnego zakwaszenia, i jednego kichszka okowity na ową porcyą.

Za napcy oprócz wspomnienych Tyzannów, służyć powinno piwo niezbyt podło z iółwcem.

3. Z miejscowych aflekcyi nappowszechniejszym jest, nabrzmienia dziąsłów, z utławicznym, płynieniem krwi i z wypadnięciem zębów. W wysekim stopnia tej aflekcyi, trzeba robić dekokt z kory wierzbowej lub dębowey, takowym sposobem: Z iółty kory, trzeba gotować w kwarcie wody dopóty, aż połowa się wygotuje, potym ciepło jeszcze przecedziwszy, dolać kwasu solnego tyle, aby przyjemnie kwasnym było, i żeby od tego niecierpły (3 ij ii f3) a w gorszym jeszcze przypadku, dodać jeszcze należy almu pół łota, i miodu psanego parę łyżek.

4. Obmywanie ciała ciepłą okowitą jest skutecznym bardzo środkiem tak do budzenia czynności całego Organizmu, i ożywienia osłabionego człowieka, iak szczególniey do poprawienia czynności skóry. — To przy wielkim osłabieniu i przy plamach krwawych i sinych, po dwa razy na dzien czynionym bydź powinno, lecz takowe obmywanie częsci, natychmiast na snucho obeierać należy.

Działo się na Sefsyi nadzwyczajney w Warszawie dnia 11 Maia 1812.

(podpisano) *Wolff & Hirschfeld, Ciekierski, Brandt.*

Zgodność Zaświadczam

Piatkowski, Szef B.

OBWIESZCZENIE

J. K. X. Moi Pisarz Aktowy Powiatu Kozienickiego, na mocy Dekretu Prześ. Trybunału Cyw. Pierwszey Instancyi Departamentu Radomskiego dno 24 Grudnia 1811 roku Nro 853 zapadłego, wszystkich chęć kupienia mających zawiadamia, że Licytacya rzeczy ruchomych po niego, IV. Stanisławie Byszewskim, Woysk Polskich Generale, przedsięwzięta będzie

We wsi Wieleżkowicach dolnych, Powiecie Kozienickiem położoney, w pierwszym terminie dnia 9 Czerwca r. b. za gotowe pieniądze sprzedawany będą: Faiańs Angielski, szkło różne, sprzęty domowe i gospodarskie, ordynaryjne, drób. trzoda, bydło stare, drzewo do budowli.

W mieście Kozienicach dnia 15 miesiąca Czerwca r. b. w terminie drugim. Sukcesie Francuskie, Licznica stołowa i do chodzenia galony, bydo, konic. Wszakoniec

W trzecim terminie dnia 22 Czerwca r. b. w mieście Radomiu sprzedane będą przez Antycę i za gotowe pieniądze wszystkie Precyosa złote i srebrne naczynia, sprzęty maochonojowe, broń naywybornieysza, mebl; książki Polskie, Niemieckie. Łacińskie, Francuskie z naylepszych Autorów bibliotekę kosztowną składające. Rysunki, Mapy wszelkie, kraiu Polskiego szczególnie w dwunastu sztukach, co do każdego Woiewoictwa, Instrumenta Geometryczne, siódła, polazdy, zaprzęgi.

O których to terminach i miejscach Licytacji zawiadamiając wszystkich życzących, dobie co nabydź, tym wszędomnie zapraszam. Radom dnia 26 Maja 1812 roku.

Gabryel Słotwiński, Notaryusz Pow. Kozienickiego.

O B W I E S Z C Z E N I E,

J. K. X. Mei Pisarz Aktowy Powiatu Kozienickiego podpisany Gabryel Słotwiński, stosując się do Dekretu Prez. Trybunału Cyw. Pierw. Instancyi Departamentu Radomskiego ddtto 28 Marca r. b. Nro 416 zapadłego, chęć mających kupienia o Licytacji rzedzy ruchomych po niegdy Starozakonnym Herszku Szywekowiczu w Gnievoszowie mieście, Powiecie Kozienickim znajdujących się, i terminie Licytacji dnia 30 Czerwea r. b. w mieście Gnievoszowie przedsięwziąć się mającey Uwiadamia. — Sprzedane będą na tej Licytacji więcej daigcemu: miedź, mosiądz; miedź w pieniądzach Austryackich, cyna, sućnie żydowskie, sprzęty domowe, wosk żółty, i miód praśny w dużej ilości. Wino w Beczkach. Tym więc do Licytacji zapraszam. Radom dnia 26 Maja 1812 Roku.

Gabryel Słotwiński, Notariusz Pow. Kozienickiego,

O B W I E S Z C Z E N I E. Sprzedarzy z Nakazu Sprawiedliwości.

Dnia 18 Czerwca 1812 Roku o godzinie 10tej przed południem w Mieście Radomiu w Kamienicy Hoppna pod Nrm 41 sprzedany będzie Zegar mosiężny stołowy z Futerałem więcej daigcemu i przybicie otrzymującemu zatradowany na żądanie Szlach. Samuela Hoppna, Szlach Piotrowi Ruśnikiewiczowi, a to za gotową zapłatę.

Dan w Radomiu dnia 23. Maja 1812 roku

Antoni Stobiecki, Komornik Trybunału Cywil. Pierwszej Instancyi Departamentu Radomskiego.